

VAT: premia za niską szkodowość nie podlega opodatkowaniu - wyrok NSA**Rafał Mierkiewicz, [adwokat Warszawa](#), [doradca podatkowy Warszawa](#), Rödl & Partner**

Jeśli strony umowy wspólnie zgodzą się rozwiązać ją przed terminem, wówczas wypłaconą na tej podstawie kwotę rekompensaty należy traktować jak wynagrodzenie z tytułu świadczenia usług podlegające opodatkowaniu VAT. Rekompensatą taką nie jest premia z tytułu niskiej szkodowości. Nie można jej uznać za świadczenie z tytułu usługi w rozumieniu ustawy o VAT.

Tak stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku I FSK 499/16 z 25 stycznia 2018 r.

Przed zwróceniem się z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej bank zawarł umowę ubezpieczenia kredytów hipotecznych. Po pewnym czasie ubezpieczyciel wypowiedział umowę. Strony nie były zgodne co do skutków rozwiązania umowy i celem wypracowania wspólnego stanowiska postanowiły zawrzeć ugodę. Ubezpieczyciel zobowiązał się odwołać wypowiedzenie za zgodą banku. Ponadto postanowiono, że umowa ulegnie rozwiązaniu w terminie późniejszym niż data złożenia wypowiedzenia, a strony wzajemnie zrzekną się roszczeń za wyjątkiem składki przypadającej do zapłaty przez bank za okres poprzedzający rozwiązanie umowy. Jednocześnie biorąc pod uwagę przebieg współpracy, ubezpieczyciel miał przyznać bankowi premię z tytułu niskiej szkodowości, której rozliczenie miało nastąpić w drodze potrącenia wzajemnych zobowiązań stron, tj. kwoty składki należnej ubezpieczycielowi oraz kwoty premii przyznanej bankowi.

Bank zwrócił się do organu z pytaniem, czy premię z tytułu niskiej szkodowości należy potraktować jako wynagrodzenie z tytułu świadczenia usług podlegające opodatkowaniu VAT. Był on zdania, że przyznana mu premia za niską szkodowość nie stanowi takiego wynagrodzenia i w konsekwencji powinna pozostawać poza zakresem opodatkowania VAT. Organ nie zgodził się z przedstawionym przez podatnika stanowiskiem wskazując, że świadczenie pieniężne, będące przedmiotem wniosku, stanowi w istocie wynagrodzenie za zgodę kontrahenta na wcześniejsze rozwiązanie umowy, jest to zatem wynagrodzenie za odpłatne świadczenie usług.

Po rozpoznaniu sprawy przez Wojewódzki Sąd Administracyjny, a następnie, na skutek skargi kasacyjnej, przez Naczelny Sąd Administracyjny, sprawa została skierowana do ponownego rozpoznania przez WSA. Po ponownym rozpoznaniu sąd ten oddalił skargę – jego zdaniem z przedstawionego opisu stanu faktycznego wynikało, że w związku z wypowiedzeniem umowy przez ubezpieczyciela strony zawarły ugodę celem ustalenia stanowiska co do rozwiązania wiążącej je umowy ubezpieczenia. O wzajemnym charakterze ugody świadczył w ocenie WSA fakt, że bank otrzymać miał od ubezpieczyciela premię za niską szkodowość, stanowiącą formę wynagrodzenia wypłaconego w związku z wcześniejszym rozwiązaniem umowy.

Skarga kasacyjna banku została uwzględniona przez NSA. Sąd ten, powołując się na ugruntowaną linię orzecniczą zgodził się, że kwota wypłacona w związku z rozwiązaniem umowy przed terminem na mocy porozumienia stron powinna być traktowana jako wynagrodzenie z tytułu świadczenia usług podlegające opodatkowaniu VAT. Akceptacja tego stanowiska nie przesądziła jednak o braku zasadności rozpoznawanej skargi kasacyjnej. NSA pochylił się nad zagadnieniem dopuszczalności dokonywania wykładni stanu faktycznego w ramach postępowania o wydanie interpretacji indywidualnej. Stwierdził że ani organ interpretacyjny, ani sąd administracyjny nie mogą interpretować okoliczności faktycznych podanych we wniosku. To wnioskodawca ponosi ryzyko podania niepełnego lub nieprawdziwego opisu stanu faktycznego.

W sprawie nie wskazano, czy otrzymane przez skarżącego świadczenie było rekompensatą, czy wynagrodzeniem z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy. Organ interpretacyjny nie był uprawniony do analizowania rzeczywistej funkcji świadczenia. Nie można uznać, że premia za niską szkodowość stanowi w istocie wynagrodzenie z tytułu świadczenia usług w rozumieniu ustawy o VAT. Uznając zasadność zarzutów skargi kasacyjnej NSA uchylił zaskarżony wyrok Sądu I instancji oraz uchylił zaskarżoną interpretację indywidualną.

Rafał Mierkiewicz, adwokat, doradca podatkowy w warszawskim oddziale Rödl & Partner

Merytoryczna ocena przedstawionego przez podatnika stanu faktycznego, jakiej dokonał w komentowanym orzeczeniu NSA, wpisuje się w ugruntowaną linię orzeczniczą. Zarówno w orzecznictwie, jak i w interpretacjach indywidualnych wydawanych przez organy podatkowe konsekwentnie wskazuje się, że jeśli strony umowy wspólnie zgodzą się rozwiązać ją przed terminem, wówczas wypłaconą na takiej podstawie kwotę należy traktować jako wynagrodzenie z tytułu świadczenia usług. W takiej sytuacji mamy do czynienia z ekwiwalentnością świadczeń dwóch stron stosunku prawnego. Świadczeniu pieniężnemu wypłacanemu przez jedną ze stron odpowiada bowiem zgoda drugiej strony na wcześniejsze rozwiązanie umowy.

Odmienne kwalifikuje się świadczenia o charakterze odszkodowawczym, którym nie towarzyszy żaden ekwiwalent, gdyż ich celem jest wyłącznie zrekompensowanie uszczerbku poniesionego przez stronę poszkodowaną. Należy przy tym pamiętać, że o prawidłowej kwalifikacji danej płatności na gruncie podatkowym nie decyduje nazwanie danego świadczenia pieniężnego – czy to przez jedną, czy przez obie strony umowy – „karą umowną” czy „odszkodowaniem”. Kluczowe znaczenie ma rzeczywisty charakter takiego świadczenia.

Ważną kwestią, na którą zwrócił uwagę NSA w komentowanej sprawie, jest charakter postępowania w przedmiocie wydania interpretacji indywidualnej. Istotą tej procedury jest wykładnia przepisów prawa materialnego, nie zaś interpretacja stanu faktycznego czy opisu zdarzenia przyszłego przedstawionego przez wnioskodawcę. Na podatniku spoczywa obowiązek wyczerpującego przedstawienia zaistniałego stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego. W przypadku gdy pominie on istotne dla oceny sprawy okoliczności lub jeżeli zawarte we wniosku informacje okażą się nieprawdziwe, wydana interpretacja traci moc ochronną. Trzeba zauważyć, że w ramach postępowania interpretacyjnego organ nie przeprowadza postępowania dowodowego. Jeżeli uzna on, że opis zawarty we wniosku jest niepełny, może jedynie wezwać wnioskodawcę celem uszczegółowienia opisu stanu faktycznego (zdarzenia przyszłego). Zdecydowanie szerszymi uprawnieniami dysponuje organ w ewentualnym postępowaniu wymiarowym, na co zwrócił uwagę NSA. Prowadząc postępowanie dowodowe w takim postępowaniu, organ może zbadać faktyczne cele i intencje określonej czynności podatnika. Gdyby doszedł do wniosku, że wskazują one na odmiennosc stanu faktycznego względem opisu przedstawionego przez podatnika w postępowaniu interpretacyjnym, mógłby odmówić podatnikowi możliwości zastosowania ochrony wynikającej z wydanej interpretacji indywidualnej.

Źródło: <https://www.rp.pl/VAT/304059964-VAT-premia-za-niska-szkodowosc-nie-podlega-opodatkowaniu---wyrok-NSA.html>